

Gazeta Nowska

Abonament miesięczny w ekspedycji 90 groszy, z opłatą pocztową 98 groszy. W razie wypadków, spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie lub tem podobnych nie przewidzianych okoliczności, wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagać się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Od ogłoszeń pobiera się za 1-lam. wiersz 15 groszy. Reklamy przed dziełem ogłoszeń wiersz 35 groszy. — „Gazeta Nowska” wychodzi 1 raz tygodniowo a mianowicie w piątek. — Wydawca, drukiem i nakładem Władysława Wesolowskiego w Nowem (Pomorze). Prenumerata płatna z góry. Ogłoszenia płatne natychm. Za redakcję odpow. Władysław Wesolowski, Nowe

Nr. 36.

Nowe, sobota 3 września 1927 r.

Rok IV.

Trzy wulkany.

W trzech punktach Europy, zazwyczaj dosyć niespokojnych, ukazały się płomienie, by za chwilę znów zniknąć widzom z oczów. Nie wynika stąd jednak, aby sytuacja tam była wyjaśniona i aby grunt polityczny można było uważać za zupełnie pewny.

Portugalia jest klasycznym krajem oświeczonego i zazwyczaj nie mającego krwawego przebiegu rewolucji. Od ostatniego przewrotu zasadniczego, który miał miejsce mniej więcej przed rokiem i doprowadził do zastąpienia rządów demokratycznych i konstytucyjnych dyktaturą, osoby dyktatorów parokrotnie się zmieniały. Rządy ostatniego z nich, gen. Carmony, sprawującego równocześnie urzędy prezydenta republiki i ministrów, trwają stosunkowo najdłużej. Gen. Carmona próbę przewrotu, skierowaną przeciw jego rządowi, stłumił krwawo w sposób rzadko w Portugalii praktykowany. W polityce natomiast starał się zająć stanowisko powściągliwe i wyczekujące, starając się o poparcie zarówno republikanów, jak i dość silnych jeszcze w Portugalii sfer monarchistycznych.

Lecz w zakulisowej walce o wpływy lewicy w końcu odniosła sukces, dzięki temu przedewszystkiem, że w armii portugalskiej, zajmującej się żywo i czynnie polityką, przeważają znacznie wpływy republikańskie. Pod ich naciskiem gen. Carmona zdecydował się ścisnąć zakres swojej władzy i powierzył urząd wiceprezydenta rady ministrów pułk. Souza, znanemu z republikańskich przekonań. Fakt ten wywołał niezadowolone w sferach pravicowych, które próbowały ze swej strony dokonać przewrotu. Próba ta jednak nie przybrała większych rozmiarów i została bez wysiłku stłumiona, a przywódcy skazani zostali na deportację do kolonii.

Grecja, po obaleniu dyktatury Pangalosa, przeżywa dłuższy stosunkowo, jak na tamtejsze niezupełnie skonsolidowane stosunki, okres spokoju pod rządami przywróconego do władzy prezydenta republiki, admirała Kondurjotisa, i prezydenta rady ministrów Zaimisa. W skład rządu weszły wszystkie większe grupy, reprezentowane w parlamencie w Atenach, od skrajnych republikanów z Papanastasiu, poprzez umiarkowanych republikanów z Michalakopulosem i umiarkowanych monarchistów z gen. Metaxasem do monarchistów skrajnych, pozostających pod przywództwem Caldarisa. Ci ostatni wywołali przesilenie rządowe na tle akcji rządowej w sprawie sanacji waluty i stosunków ekonomicznych. Na tem tle przyszło do przesilenia rządowego. Prezydent Kondurjotis powierzył na nowo Zaimisowi misję utworzenia rządu, która zrealizowana została z wykluczeniem skrajnej prawicy z Caldarisem. Ze strony radykalnych monarchistów oczekiwano wtedy można intensywniejszej propagandy w kraju, która na tle stosunków greckich w razie sprzyjających okoliczności może doprowadzić do poważniejszych wstrząśnień.

Irlandja, po uzyskaniu na mocy traktatu angielsko-irlandzkiego z roku 1921 praw dominjonu, jest terenem zaciętej walki między stronnictwami umiarkowanymi rządowymi, dawną prawicą niepodległościowego sinfeinu, stojącymi na gruncie wytworzonego stanu rzeczy i budującymi na tej podstawie samodzielne życie państwowe, a radykalnymi republikanami i grupami jeszcze bardziej skrajnymi, dążącymi wspólnie do zerwania wszelkich węzłów z Anglią.

Stronnictwo rządowe prezydenta Cosgrave wraz z popierającymi je drobnymi grupami posłów chłopskich i niezależnych ma przeciw sobie w parlamencie opozycję złożoną z posłów partji pracy i z członków ligi narodowej, szeregów potężnego ongi w Irlandji stronnictwa Redmonda i Dillona, odgrywających w czasach przedwojennych wielką rolę w parlamencie angielskim. Rząd irlandzki większość w parlamencie zawdzięcza jedynie abstynencji 50 posłów republikańskich i skrajnych, których najwybitniejszym przywódcą jest de Valera. Rząd z powodu zamordowania ministra O'Higginsa postanowił przeprowadzić szereg zarządzeń wyjątkowych. Wobec tego republikanie, pragnąc obalić gabinet, wzięli udział po raz pierwszy w obradach parlamentu i głosy swoje rzucili za wotum nieufności rządowi, przedłożonem przez partję pracy.

W głosowaniu rząd w sposób nawet dla samego siebie nieoczekiwany uzyskał 1 głos większości i utrzymał się przy władzy przynajmniej na czas ferij parlamentarnych. Lecz sytuacja polityczna mimo to jest niewyjaśniona i naprzężona, a jako jeden ze środków jej rozwiązania proponuje się rozwiązanie parlamentu i zarządzenie nowych wyborów.

Si vis pacem, para... pacem!

(„Memoires de Edward Grey, vicomte de Falladon”, ministre des Affaires Etrangeres de Grande-Bretagne. Wyd.: Payot, Paryż).

Taka parafraza znanej maksymy łacińskiej — si vis pacem, para bellum — wydaje się być najstosowniejszym wnioskiem logicznym, do którego dochodzi się ostatecznie po przeczytaniu niezwykle interesujących i treściwych pamiętników lorda Greya, jednej z najwybitniejszych postaci historycznych wiekopomnego 1914-go roku. Pamiętać bowiem należy, iż to on właśnie sprawował wysoki urząd kierownika Foreign-Office'u w chwili, gdy faktycznie ważyły się losy całego świata cywilizowanego i że jego osobistym wpływem, jako męża zaufania stronnictwa liberalnego, w dużej mierze przypisać można zbrojne wystąpienie Anglii w obronie traktatów międzynarodowych, tych zlekceważonych przez Wilhelma „świszków papieru“.

Szydzi się nieraz z dyplomatów, mówiąc, iż doprowadzają oni swojami intrygami do wojny, by mieć sposobność zawarcia pokoju. W każdym paradoksie nie brak, podobno, zdźbła prawdy, ten zaś zawiera bodaj znacznie większą jeszcze jej ilość — tak przynajmniej twierdzą złośliwi i... sumienni badacze przeszłości dziejowej. Stanowczo, nie sposób wskazać o tak machjawaelskie zamiary posiadacza autora tych pamiętników, wykazującego w swoim niezwykle cennym dziele, że tylko szczerze pokojowymi drogami krocząc, że występując z największą energią przeciwko stale wzmagającym się zbrojeniom wszystkich państw, zapewnić można światu trwały pokój. I domaga się kategorycznie Lord Grey, by wielkie mocarstwa, od których istotnie zależy rozjaśnienie międzynarodowych horyzontów politycznych, świeciły przykładem innym państwom, ukrócając imperialistyczny militarizm.

„Doświadczenie, czerpane z historii Europy, poucza nader wyraźnie, że niepodobna osiągnąć żadnego stałego bezpieczeństwa, rywalizując pomiędzy sobą przysposobieniem wojennem, lub zawierając poszczególne aljanse „zaczeplno-odporne“; ani jeden kraj nie może być pewien swojego własnego spokoju, jeśli

nie wypływa to z odpowiedniego ukształtowania się wzajemnych stosunków sąsiedzkich“. Sceptycy utrzymują wprawdzie, że narody nie umieją korzystać z eksperymentalnej wiedzy dziejowej, lord Grey wierzy jednak świącie, że ludzkość zapamiętała sobie w następstwach tak straszliwą lekcję ostatniej wojny. Doniosłe wynalazki naukowe ostatnich lat zmodyfikowały gruntownie, zdaniem jego, dotychczasowe koncepcje strategiczne i postawiły przeto człowieka wobec najzupełniej nowych i odmiennych niebezpieczeństw. Dawniej, wojna była pasmem walk pomiędzy armjami, dziś natomiast oznacza ona całkowite zniszczenie środkami chemicznymi ośrodków miejskich, cywilnej ludności, i prowadzi niechybnie do ruiny fizycznej, moralnej i ekonomicznej. W interesie więc ogółu leżeć musi, by ewentualność wybuchu wojny została, również za ogólną zgodą, absolutnie wykluczona. Jakim sposobem myśl tę uczynić? Jak przejść od pięknych słów do piękniejszych jeszcze czynów? Wysoce znamiennym jest, że wytrwały angielski dyplomata o trzeźwo rozumującym umyśle, o wielkiej znajomości życia odwołuje się przedewszystkiem do humanitarnych uczuć ludzkich, szukając w idealnych wartościach człowieka najodpowiedniejszego panaceum na realne kataklizmy światowe.

„Najsukuteczniej można byłoby dokonać poprawy, gdyby narody poczęły choć odrobinę mniej nienawidzić się wzajemnie i nieco przyjaźniejsze żywić do siebie uczucia...“. Ponieważ jednak zdaje sobie sprawę lord Grey, że dużo czasu upłynie, zanim dusza nasza zdoła osiągnąć tak wysoki poziom doskonałości, przeto trzeba chwilowo apelować do praktycznego zmysłu społecznego, wykazując w sposób jasny — co nie jest zbyt trudnym — że jurydyczno-arbitrażowe załatwianie międzynarodowych konfliktów, przedstawia znacznie więcej materialnych korzyści obustronnych, aniżeli uciekanie się do brutalnej siły fizycznej. Nie należy wszakże zbacać na manowce utopji — istnienie dobrze zorganizowanej potęgi zbrojnej wydaje się być, w teraźniejszych warunkach przynajmniej, celem, a nawet koniecznym, by móc, przy pomocy militarnej presji zbiorowej, zmuszać państwa do uszanowania pokoju powszechnego i do rozsądnego zatargów w drodze polubownej. I znów podkreśla z całym naciskiem lord Grey, że obowiązkiem wielkich mocarstw jest porozumieć się pomiędzy sobą celem solidarnej akcji wspólnej, zmierzającej, jeśli nie do zupełnemu wyeliminowaniu groźby wojny, to w każdym razie ku jej ewentualnemu iżlokalizowaniu w jaknajwęższych ramach. Takie porozumienie stanowi najwznowieniejsze posłannictwo w cywilizowanej ludzkości, jako przedwstępne conditio sine qua non realnej i produkcyjnej pracy w dziedzinie powszechnego rozbudowania.

Z. K.

Samochodem przez pustynię.

Niezwykle szybki w ostatnich czasach rozwój środków komunikacyjnych otworzył przed człowiekiem — pustynię. Na dawnym szlaku karawanowym, wiodącym od oazy Tozeur w Tunisie do oazy Biskry w Algierze, w przedniej części stanowiącej przejście do właściwej Sahary, od roku dwa razy w tygodniu kursuje regularnie olbrzymi, odpowiednio zbudowany 6-kołowy samochód wycieczkowy. Przejazdka też wprawdzie jest bardzo kosztowna, dostępna dla niewielu najbogatszych podróżników, ale kogo na nią stać, nie pożałuje przeznaczonego złota!

Samochód, doskonale zaopatrzone w zapas żywności, napojów i niezbędnych w drodze rzeczy, rusza przed siebie — i z każdą godziną posuwa się naprzód w coraz gorętszej, rozpalonej atmosferze. Ostatni Beduini znikają z oczu, przed którymi rozciągają się zasy piasku i glina, przetrzęta kamieniami nieskończona równia, gdziegdzie zaledwie porosła szarą trawą.

Monotonie krajobrazu przerywa nagle widok jeziora na widnokręgu. — „Jak nazywa się to jezioro?“ — wpytują z radosnym zaciekawieniem podróżni szofera. — „Jezioro Miraz“ — odpowiada szofer. —

NASZ DODATEK ILUSTROWANY

NIEDZIELA, 4 WRZEŚNIA 1927

Lato w Hollywood. Uroczą Laura La Plante, jedna z najjaśniejszych gwiazd filmowych zażywa orzeźwiającej kąpieli w sztucznym jeziorku w dzielnicy artystów w Hollywood.

Pielgrzymka wychodźstwa polskiego w Lourdes, zorganizowana przez Rektora Misji Polskiej w Paryżu Ks. Sambora. Udział w pielgrzymce brała posłanka z Łodzi p. Wanda Ładzina, która wygłasza obecnie we Francji odczyty o Lourdes i Częstochowie. Zdjęcie zrobione przed kościołem Różańca św. w Lourdes.

Z uroczystości w Kartuzach.

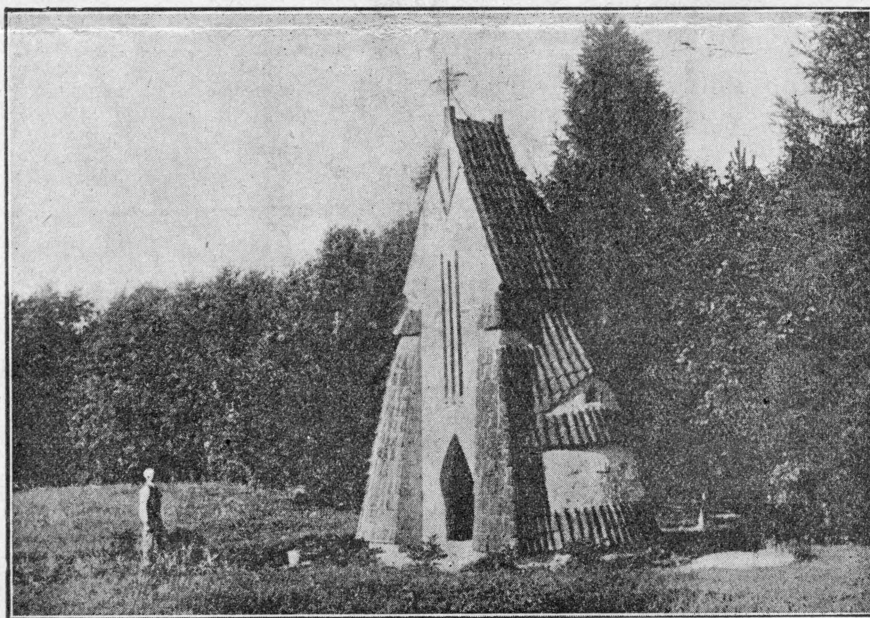

Figura Matki Bożej, ufundowana przez Związek Wojaków Kaszubskich.

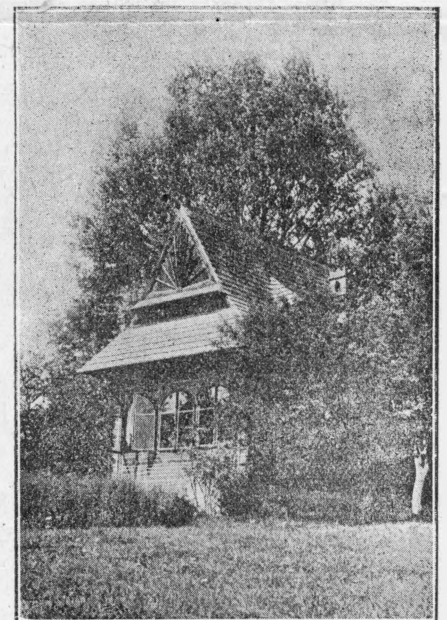
Mauzoleum Twórcy „Snu o Szpadzie” w Nałęczowie.

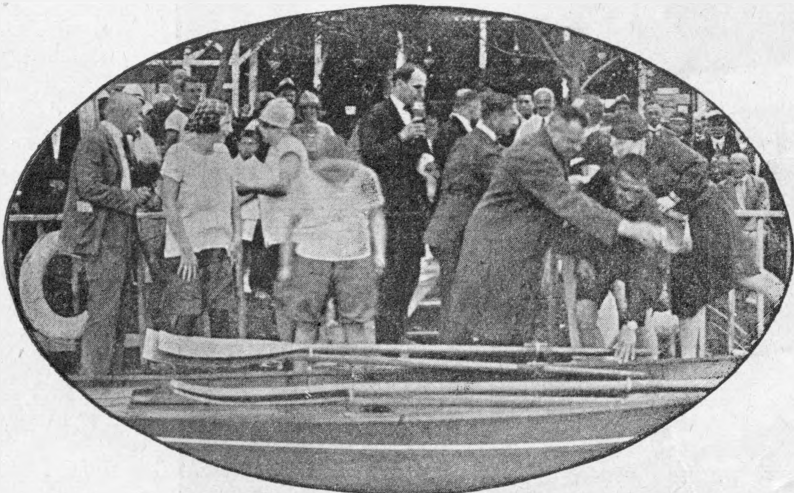
Plaskorzeźba - portret ś. p. Stefana Żeromskiego.

Mauzoleum ku czci Stefana Żeromskiego.

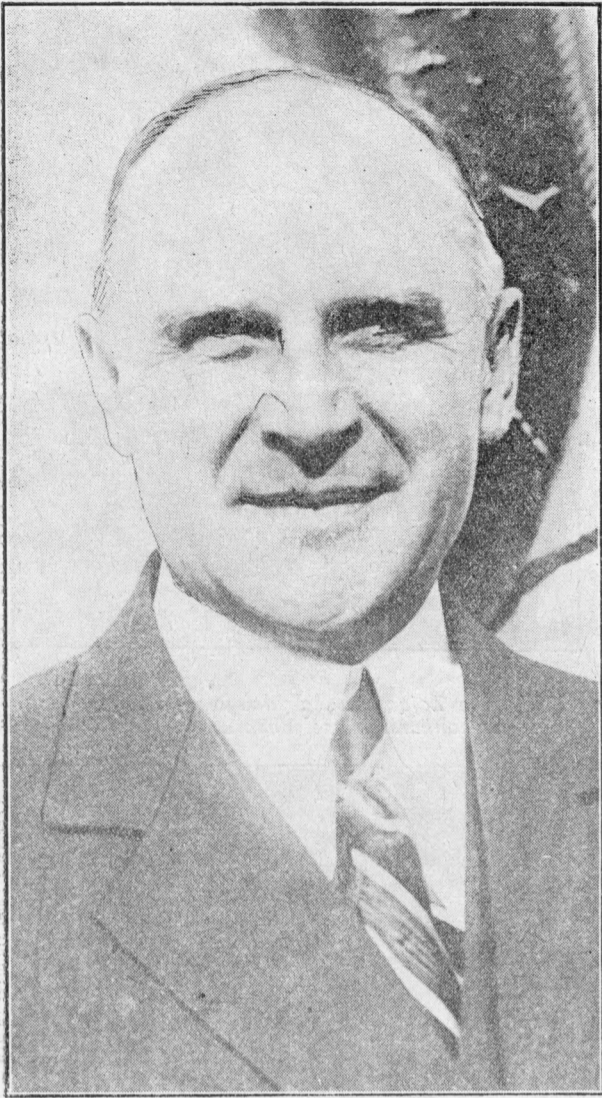
Chata, w której mieszkał Żeromski.

W Łucku poświęcono łódź miejscowego klubu wioślarskiego. Tradycyjnego spryskania winem łodzi dokonali: wice-wojewoda Gruber-Dziewałtowski i p. Szprudel.

Grudniądź obchodził przed paru dniami podniosłą uroczystość. Oto na otwarciu i poświęceniu nowego domu strzeleckiego zjechały z całej Polski delegacje bractw strzeleckich. Zdjęcie przedstawia senjorów i królów kurkowych.

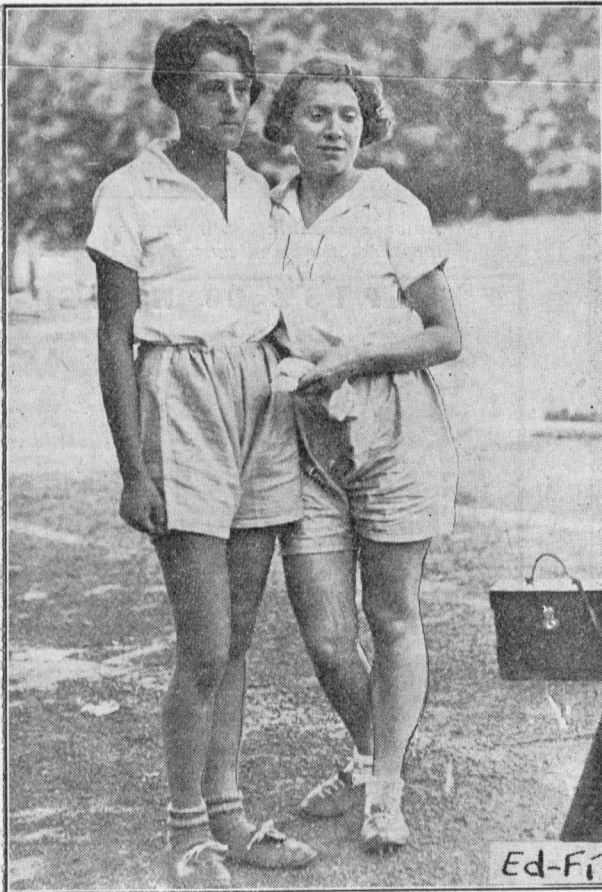
Gubernator Fuller, który zatwierdził wykonanie wyroku śmierci na Sacco i Vanzetti.

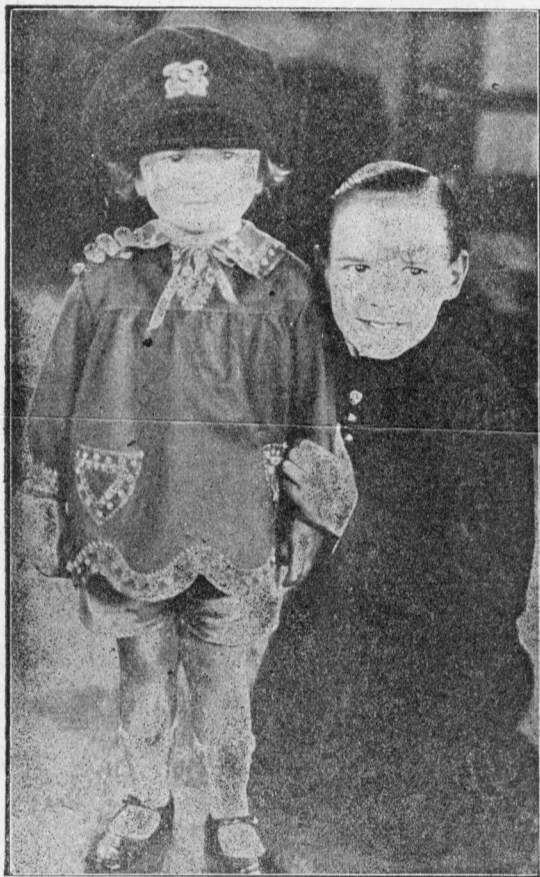
Vanzetti i Sacco, straceni dn. 22-go sierpnia r. b., po siedmiu latach oczekiwania na wykonanie wyroku.

De Valera, przywódca sinnfeinistów irlandzkich, ma złożyć przysięgę na wierność Anglii.

Zawody eliminacyjne w pięcioboju w skoku w dal: 1) Lenżanka (A. Z. S. Poznań) i 2) Freiwaldówna (Makabi — Kraków).

Jackie Coogan, sławny na cały świat artysta filmowy ma obecnie nowego groźnego konkurenta. Jest nim młodszy braciszek, który posiada wybitne zdolności aktorskie.

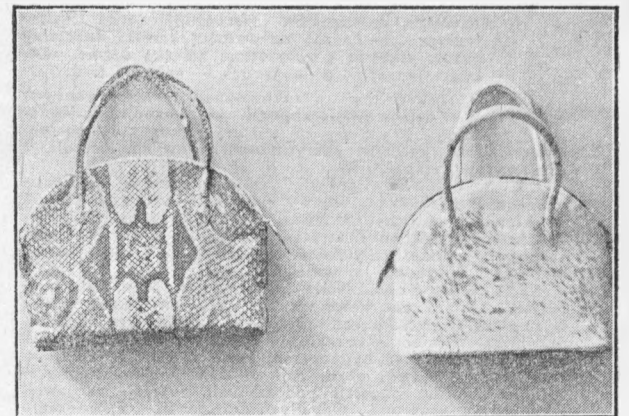
W. Rychter, mistrz Polski i Warszawy na motocyklu.

Niedzielną uczta na świeżym powietrzu na przedmieściu Warszawy.

Kapelusz z filcu różowego, przybrany aksamitkami.

Modne fasony torebek damskich.

NAJLEPSZE KSIĄŻKI!
 ŻAŁOĆ BEZPŁ. PROSPEKTÓW. WARSZ. KREDYTOWA 1.

W pięcioboju lekkoatletycznym zawodniczek polskich zwyciężyła p. H. Konopacka. Zwycięzcy należy do grona przyszłych uczestniczek Olimpiady.

Angielka Florence Smith entuzjastycznie przyjmowana w Madrycie. Była kiedyś robotnicą w przędzalni bawełny w Lancashire. Obecnie uzyskała szalone powodzenie, jako tancerka w Madrycie. Król i królowa Hiszpańscy podziwiali jej popisy taneczne. (Keystone View Co).

P. Joanna Zajczkowska zdobyła I-szą nagrodę w konkursie strzeleckim w Warszawie.

Chińska Joanna d'Arc Pannu Nadina Hwong, w wieczorowej sukni i modnie uczesana na jednym z oficjalnych przyjęć.

Chińska Joanna d'Arc P. Nadina Hwong w mundurze pułkownika armji marsz. Tczan-Tso-Lina.

Nowa pochodnia elektryczna do regulowania ruchu ulicznego w Paryżu.

NAPISZ DO MNIE!

Jeżeli Ci brak energii, równowagi, jeżeli cierpias moralnie i nie masz wyciśnięcia, napisz do mnie psycholog-ologu Szyllera i Szkolnika, autora prac naukowych, redaktora pisma „Świt”. Wiedza tajemna. Nadeślij charakter pisma swój, lub zainteresuj się, sakomunikuj imię, rok i miesiąc urodzenia, otrzymasz odemnie szczegółową analizę charakteru, określenie salet, wad, zdolności i przesnaczenia, jak również odpowiedzi na wszelkie zadane pytania. Los Twój zależy nie tylko od Twoich zdolności i czynów, lecz i od ludzi, z którymi się łączysz! Nie lęcz się z tym, co ludzie ślą i głupi mówią i piszą o mnie, gdyż ludzie nigdy osobiste mnie nie snali i nie korzystali z moich rad, lecz wad pod uwagę posiadane przesłanie protokóły i odosowy Towarzystwa Naukowych Warszawy najwybitniejszych powag świata lekarskiego i powołanej prasy. Wszystkim Czytelnikom „Naszego Dodatku Ilustrowanego” analizę wysyłam samostatnie 5.—, tylko za 2 zł. Osobliwie przyjmuję od podś. 12 — 3 i 3 — 7 wiece. Adresuj do mnie: Warszawa, Bayller-Szkolnik, Redakcja „Świt”, ul. Piłkna 25. Zeszyt pisma „Świt” Wiedza Tajemna, oras katalog niezwykle ciekawej treści książek, wysyłam gratis, na przesłankę sałaczkę znaczek pocztowy. Niniejsze ogłoszenie wyciąć i sałaczkę do listu.

WIEDZA DLA WSZYSTKICH!

Wszystkim czytelnikom „Naszego Dodatku Ilustrowanego” do każdej samowolnej książki dodajemy drugą, ciekawą i pozytywną książkę darmo. Za miesiąc jednej — dwie, dwóch — estery i t. d.

„SWIT”: 12 zeszytów z roku 1920-go, szereg cennych artykułów z dziedziny: grafologii, chiromancji, fizjognomiki, frenologii, hipnotyzmu i spirytyzmu, krótkich powieści, noweli i wierszy mistyczo-nastrojowych. Rocznik — 12 zeszytów tylko Zi. 3.—

DR. S. BREYER: „Wielki lekarz domowy”. Nauka o zdrowiu. Przyczyny, objawy i leczenie wszelkich chorób zwykłymi domowymi środkami, trawami i sposobami medycznymi. Mnóstwo ilustracji. — Cenne wskazówki, jak zachować młodość, piękność i zdrowie. Wielka księga w bogatej płóciennej oprawie Zi. 18.—

SZYLLER i SZKOLNIK: „Hypnotyzm! Sugestja! Telepatja!”. „Siła nasza wewnątrz nas”. Chcesz władć wielką tajemniczą siłą? Podręcznik słynnego hipnotyzera Szyllera-Szkolnika, zawiera 98 rozdziałów: Historia hipnotyzmu. Jakim powinien być hipnotyzer. Jakim winno być medium. Magnetyczny rozwój oczu. Autosugestja. Wpływ hipnotyzera na medium. Sugestja podczas snu. Sugestja na jawie. Obudzenie medium. Odgadywanie myśli. Powodzenie w miłości. Leczenie wszelkich nalogów. Zi. 7.— W pięknej monej oprawie Zi. 9.—

SZYLLER i SZKOLNIK: „Praktyczny podręcznik”. Najpewniejszy sposób poznania siebie i innych”. Zawiera wykład nauk: Chiromancja, (linje rąk), fizjognomika (rysunki twarzy), astrologja (nauka o wpływie gwiazd na losy). Księga popularna i dostępna dla wszystkich. Dla człowieka obnażającego się jej treścią niema tajemnic. — Z wielu ilustracjami w tekście. Bez oprawy Zi. 4.—, w oprawie Zi. 6.—

DR. RADWAN i PRAGŁOWSKI: „Powodzenie. Jak sa pomocą autosugestji, dopięć powodzenia”. Zi. 2.—

Z. IKR: Tajemnice i zagadnienia czarnej magji, spirytyzmu, hipnotyzmu i magnetyzmu. Wielka księga z mnóstwem ilustracji Zi. 4.50.

PR. ST. WOTOWSKI: „Duchy i zjawy”, medjumizm i zjawiska nadprzyrodzone. Ilustrowane licznymi fotografiami duchów i zjaw. Zi. 2.—

ST. WOTOWSKI: „Tajemnice życia i śmierci”. Praca naukowa, obejmująca całokształt wiedzy okultystycznej i odsłaniająca rąbek zagadnienia życia pozagrobowego. W siedmiu rozdziałach Zi. 1.50.

PROF. DR. A. FOREL: Zagadnienia seksualne”. W świetle nauk przyrodniczych psychologii, higieny i socjologii. Dwa tomy. Wydanie nowe powiększone. Z wieloma rycinami Zi. 5.—

ANIELA OWCZYŃSKA: „Zdrowa higieniczna, oszczędna kuchnia”. Tysiące najnowszych sposobów gotowania smacznych, zdrowych, oszczędnych obiadów. Pieczenie legumin, ciast, mazurków, bułek, tortów, smażenie konfitur, soków, marmelad, sporządzanie kompotów, lodów, wódek, napojów chłodzących. Zi. 4.—, w dobrej oprawie Zi. 5.—

PROF. ST. WOTOWSKI: „Miłość, a kłamstwo” i „Sambójstwo” w jednej książce. Zi. 2.—

ARTUR GORSKI: „O zmartwychwstaniu”. Zi. 1.—

„WROZENIE Z KART”. Szczegółowy podręcznik ilustrowany Zi. 3.—

DR. RAFAEL MABUZE: „Jak zostać hipnotyzerem”. Hipnotyzm! Sugestja! Telepatja! Podręcznik praktyczny Zi. 2.—

DR. GERLING: „Dziewczyna, której za żonę brać się nie powinno. Rady i wskazówki, 16 ilustracji. Zi. 1.—

DR. GERLING: „Mężczyźni, którzy na mężów się nie nadają”. Porady i wskazówki 26 ilustracji Zi. 1.—

WEINIGNER: „Płeć i charakter”. Dwa wielkie tomy Zi. 8.—

DR. MULLER: „Najnowszy lekarz domowy”. Zbiór udoskonalonych starych i nowych środków domowych. Zi. 1.50.

DR. A. GUILLARD: „Hygiena piękności”. Jak zachować piękność i zdrowie? Zi. 1.50.

DR. WYROBEK: „Choroby weneryczne”. Sposoby leczenia”. Zapobieganie. Wielka księga. Mnóstwo ilustracji. Zi. 5.—

DR. JONDELOWITZ: „Poradnik lekarski dla mężczyzn i kobiet”. Choroby weneryczne. Zapobieganie. Leczenie Zi. 1.—

DR. BACHE: „Nowy lekarz dla kobiet i matek”. — Dla rozpoznania chorób i użytku doświadczonych i bardzo dobrych lekarstw i środków domow. Zi. 5.—

DR. STERNBERG: „Praktyczny lekarz domowy”. — Cenne rady dla kobiet i młodzieży. Mnóstwo praktycznych recept. Z ilustracjami. Zi. 3.—

DR. CZ. PENDO: „Zwięzły poradnik dla młodych małżatek”. Treść: Małżeństwo, ciąża, płodność, poród, niepłodność. Sekretne sposoby małżeńskie, pielęgnowanie niemowląt i t. p. Zi. 2.—

LOMBROSO: Psychologia początku — gr. 75.

SZYLLER i SZKOLNIK: „Mnemonika”. Mistrzostwo pamięci. Sztuka wyrobienia doskonałej pamięci. Usuwanie roztrągnięcia, apatęgowanie woli, przewyciężanie lenistwa, wzmacnianie zdolności umysłowych. Podręcznik praktyczny Zi. 2.—

WILJAM THACKERAJ: „Opowieści dyskretne”. — (Tylko dla dorosłych) Zi. 0.85.

M. ROSCISZEWSKI: „Dobry ton”. Jak się zachować w towarzystwie. Szkoła pożytku z ludźmi wszelkich stanów, w stosunkach ceremonjalnych. Zi. 1.—

Wydawnictwo i Redakcja „SWIT”
Warszawa, Piłkna 25, m. 12.
Konto P. K. O. 12454.
Odlaznienie wyciąć i dołaczyc do listu.